

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA

PLAN DJELOVANJA ZA PROMICANJE I
USPOSTAVLJANJE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA
MINISTARSTVA KULTURE I MEDIJA

2024.-2027.

Zagreb, 2024.

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Zakonodavni okvir	2
3. Analiza stanja	4
3.1. Analiza ljudskih potencijala	4
3.2. Primjena Etičkog kodeksa državnih službenika	6
3.3. Analiza stanja u području nadležnosti Ministarstva kulture i medija te provedbe Zakona o ravnopravnosti spolova	7
3.4. Analiza stanja u području nadležnosti Ministarstva kulture i medija te provedbe Zakona o ravnopravnosti spolova - područje medija (članak 16.)	9
3.5. Analiza položaja muškaraca i žena u području kulture.....	9
4. Zaključak.....	10
5. Plan provedbe aktivnosti vezane uz Nacionalni plan za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027 godine	10
6. Ciljevi, mjere i aktivnosti.....	10
7. Način provedbe	11
1. Implementacija nacionalnih politika za ravnopravnost spolova	11
2. Promicati ravnopravnost spolova prilikom zapošljavanja, napredovanja, dodatnog obrazovanja i stručnog usavršavanja	12
3. Jačati svijest o važnosti nediskriminacijske politike u odnosu na sudjelovanje žena i muškaraca u poslovnim procesima.....	12
4. Osigurati edukaciju zaposlenika o ravnopravnosti spolova sukladno članku 3. Zakona o ravnopravnosti spolova (NN, br. 82/06, 69/17).....	13
8. Način praćenja provedbe.....	14
9. Prava, obveze i način rada koordinatora/ice.....	14
10. Prijelazne i završne odredbe.....	15

1. Uvod

Na temelju članka 11. Zakona o ravnopravnosti spolova (NN, br. 82/08 i 69/17) tijela državne uprave dužna su izraditi analizu i prijedlog mjera u sklopu Plana djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova. Plan djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova Ministarstva kulture i medija za razdoblje od 2024. do 2027. godine (u daljnjem tekstu: Plan) donosi se s ciljem daljnjeg promicanja spolne ravnopravnosti te definiranja ciljeva i mjera kojima će se jačati i razvijati svijest o važnosti te teme u Ministarstvu kulture i medija (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).¹

¹ Izrazi koji se koriste u ovome Planu, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.

2. Zakonodavni okvir

Načelo ravnopravnosti spolova utvrđuje se Ustavom RH (NN, br. 85/10). Ravnopravnost spolova navodi se kao najviša vrednota ustavnog poretka te temeljem za njegovo tumačenje, a sama tematika ravnopravnosti dalje se razrađuje u pojedinim zakonima i podzakonskim aktima od kojih pojedini predstavljaju temelj antidiskriminacijskog zakonodavstva i značajni su za područje ravnopravnosti spolova.

Republika Hrvatska donijela je i Zakon o ravnopravnosti spolova (NN, br. 82/08, 69/17; u daljnjem tekstu: Zakon) kojim se definira da ravnopravnost spolova znači da su žene i muškarci jednako prisutni u svim područjima javnog i privatnog života, da imaju jednak status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava, kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata. Ovim Zakonom također se utvrđuju opće osnove za zaštitu i promicanje ravnopravnosti spolova kao temeljne vrednote ustavnog poretka RH te se definira i uređuje način zaštite od diskriminacije na temelju spola i stvaranje jednakih mogućnosti za žene i muškarce. Zakon propisuje i izradu nacionalne politike za ravnopravnost spolova te propisuje tijelima državne uprave obvezu primjenjivanja posebnih mjera te donošenja planova djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova.

Nadalje, Zakonom o suzbijanju diskriminacije (NN, br. 85/08, 112/12) stvaraju se pretpostavke za ostvarivanje jednakih mogućnosti te se uređuje zaštita od diskriminacije na osnovi rase ili etničke pripadnosti ili boje kože, spola, jezika, vjere, političkog ili drugog uvjerenja, nacionalnog ili socijalnog podrijetla, imovnog stanja, članstva u sindikatu, obrazovanja, društvenog položaja, bračnog ili obiteljskog statusa, dobi, zdravstvenog stanja, invaliditeta, genetskog naslijeđa, rodnog identiteta, izražavanja ili spolne orijentacije.

U konačnici i Zakon o radu (NN, br. 93/14, 127/17, 98/19, 151/22) stvara pravni okvir jednakosti spolova propisujući obvezu poslodavca na isplaćivanje jednake plaće radnici i radniku za jednak rad i rad jednake vrijednosti.

Vlada Republike Hrvatske donijela je 9. ožujka 2023. godine Nacionalni plan za ravnopravnost spolova, za razdoblje do 2027. godine i pripadajući Akcijski plan, za razdoblje do 2024. godine.

Nacionalni plan sadrži i viziju razvoja društva u kojem su stvoreni preduvjeti za jednaku prisutnost žena i muškaraca u svim područjima javnog i privatnog života, njihov jednaki status, jednake mogućnosti za ostvarivanje svih prava, kao i jednaku korist od ostvarenih rezultata.

Na razini Europske unije ravnopravnost spolova jedna je od prioritarnih tema u području istraživanja i obrazovanja. Samim Ugovorom o funkcioniranju Europske unije navodi se da u svim svojim aktivnostima Unija teži uklanjanju nejednakosti i promicanju ravnopravnosti između muškaraca i žena.

Povelja o temeljnim pravima Europske unije iz 2016. godine zabranjuje bilo kakvu diskriminaciju na temelju spola te određuje da ravnopravnost žena i muškaraca mora biti osigurana u svim područjima, uključujući zapošljavanje, rad i plaću, dok načelo ravnopravnosti ne sprječava zadržavanje ili usvajanje mjera kojima se predviđaju posebne pogodnosti u korist nedovoljno zastupljenog spola.²

Vijeće Europske unije donijelo je Zaključke o Europskom paktu za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2011. do 2020. godine, zatim i Strategiju o ravnopravnosti spolova 2020. - 2025. koja predstavlja ciljeve politike i aktivnosti za postizanje značajnog napretka do 2025. godine prema rodno ravnopravnoj Europi. Cilj je da Unija u kojoj su žene i muškarci, djevojke i dječaci, u svojoj svojoj različitosti, slobodni slijediti svoj odabrani životni put, da imaju jednake mogućnosti za napredovanje i mogu ravnopravno sudjelovati i voditi europsko društvo. Iako su nejednakosti i dalje prisutne, EU je postigla značajan napredak u ravnopravnosti spolova tijekom posljednjih desetljeća. Jedna od posljednjih promjena u tom smjeru je i obveza donošenja Planova za ravnopravnost poslova za sve institucije koje žele sudjelovati u programima EU-a.

² Pravni poredak Europske unije svojim građanima, osim Ugovorom o funkcioniranju Europske unije, jamči zaštitu od diskriminacije i sljedećim direktivama: Direktiva 2006/54/EC o implementaciji načela jednakosti prilika i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u području zapošljavanja i radnih odnosa; Direktiva 2004/113/EC o implementaciji načela jednakog postupanja između muškaraca i žena u pristupu i opskrbi tržišnim dobrima i uslugama; Direktiva 96/34/EC o okvirnom sporazumu glede roditeljskog dopusta; Direktiva 92/85/EEC o uvođenju mjera poticanja poboljšanja sigurnosti i zdravlja na radnome mjestu trudnih radnica i radnica koje su nedavno rodile ili koje doje; Direktiva 86/613/EEC o primjeni načela jednakosti u postupanju između muškaraca i žena uključenih u radnu aktivnost, uključujući i poljoprivredu, na temelju statusa samozaposlenih i o zaštiti samozaposlenih žena tijekom trudnoće i porodijskog dopusta; Direktiva 79/7/EEC o progresivnoj implementaciji načela jednakosti u postupanju između muškaraca i žena u području socijalnog osiguranja; Direktiva 2000/43/EC o implementaciji načela jednakog postupanja između osoba bez obzira na njihovo rasno ili etničko podrijetlo; Direktiva 2000/78/EC o općem okviru za jednakost u postupanju u radnim odnosima i struci;

3. Analiza stanja

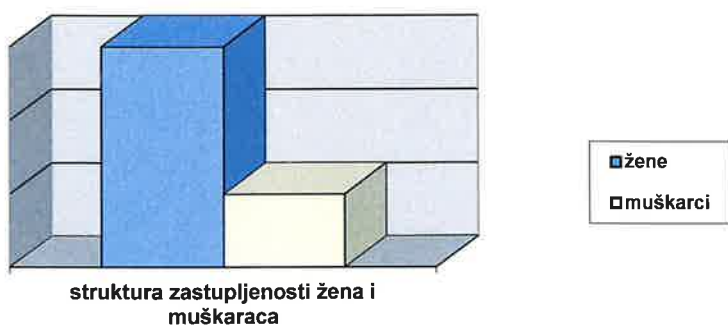
3.1. Analiza ljudskih potencijala

a) U Ministarstvu kulture i medija je na dan 1. siječnja 2024. godine zaposleno ukupno 385 djelatnika, od čega 293 žene i 92 muškaraca. Udio muškaraca u spolnoj strukturi zaposlenika Ministarstva tako iznosi 24%, a žena 76%.

Od ukupno 385 zaposlenih:

- 1 državna dužnosnica
- 2 državna dužnosnika
- 284 državnih službenica
- 86 državnih službenika
- 8 namještenica
- 4 namještenika.

Iz navedenog proizlazi da je odnos zastupljenosti 76% : 24% u korist osoba ženskog spola.

b) Zastupljenost prema stručnoj spremi:

Detaljnijom analizom strukture zaposlenih u Ministarstvu kulture i medija prema stupnju obrazovanja među zaposlenim sa visokom stručnom spremom ima 318 zaposlenika (82.59%), a udio žena je 74.84 %.

- 1 državna dužnosnica
- 2 državna dužnosnika
- 237 državnih službenica
- 77 državnih službenika
- 1 namještenik.

Među zaposlenim sa višom stručnom spremom ima 12 zaposlenika (3.12%), a udio žena je 91.66 %.

- 11 državnih službenica
- 1 državni službenik

Među zaposlenim sa **srednjom stručnom spremom** ima 51 zaposlenika (13.25%), a **udio žena je 78.43 %**.

36 državnih službenica
8 državnih službenika
4 namještenice
3 namještenika.

Među zaposlenim sa **nižom stručnom spremom** ima 4 zaposlenika (1.04%), a **udio žena je 100.00 %**.

4 namještenice.

- c) Udio žena i muškaraca na upravljačkim funkcijama Ministarstva, što uključuje pozicije ministra, državnih tajnika, glavnog tajnika, ravnatelja, pročelnika, načelnika sektora te voditelja službi i odjela odgovara udjelu žena i muškaraca u ukupnom broju zaposlenika Ministarstva. Ukupno je na upravljačkim funkcijama zaposleno 56 žena (68%), odnosno 26 muškaraca (32%) što upućuje na činjenicu da je zastupljenost žena na upravljačkim pozicijama razmjerna njihovom udjelu u ukupnom broju zaposlenika.

Tablica 1: Izostanak s posla za razdoblje 2021. – 2023. godine

Vrsta i broj dana izostanka s posla					
2021. godina	<i>Žene</i>	<i>Muškarci</i>	<i>Ukupno</i>	<i>% žene</i>	<i>% muškarci</i>
Bolovanje	6282	776	7058	89	11
Roditeljski dopust	2351	87	2438	96,4	3,6
2022. godina					
Bolovanje	4489	973	5462	82	18
Roditeljski dopust	1644	44	1688	97,4	2,6
2023. godina					
Bolovanje	3570	886	4456	80	20
Roditeljski dopust	1696	98	1794	94,5	5,5
Očinski dopust	-	30	30	-	100

Tablica 1 : Izostanak s posla

Prema podacima o danima izostanka s posla radi korištenja bolovanja i roditeljskog dopusta, iz podataka je razvidno da žene češće koriste bolovanje i roditeljski dopust, što je razmjerno i ukupnom broju žena i muškaraca zaposlenih u Ministarstvu. Važno je napomenuti da korištenje roditeljskog te očinskog dopusta muškaraca /očeva raste što je vidljivo iz podataka u 2023. godini.

Tablica 2: Napredovanja zaposlenika Ministarstva za razdoblje 2021. – 2023. godine

Vrsta analizirane stavke i godina analize	Žene	Muškarci	Ukupno	% žene	% muškarci
2021. godina					
Napredovanje	12	6	18	67	33
2022. godina					
Napredovanje	8	4	12	67	33
2023. godina					
Napredovanje	26	11	37	70	30

Tablica 2 prikazuje napredovanja zaposlenika Ministarstva za razdoblje 2021. – 2023. godine. Prema podacima iz tablice vidljivo je da žene u prosjeku češće napreduju nego muškarci, a što je razmjerno i ukupnom broju žena i muškaraca zaposlenih u Ministarstvu.

Analiza podataka vezanih uz stručno usavršavanje te državni stručni ispit, za razdoblje od 2021. do 2023.

- Ukupan broj zaposlenika u Ministarstvu koji su polagali državni ispit u razdoblju od 2021. do 2023. je 30, od kojih je 23 žena i 7 muškaraca.
- Ukupan broj zaposlenika koji su sudjelovali u programu izobrazbe u razdoblju od 2021. do 2023. je 34, od kojih je 24 žene i 10 muškarca.

3.2. Primjena Etičkog kodeksa državnih službenika

Na razini Ministarstva primjenjuje se Etički kodeks državnih službenika (NN, br. 40/11 i 13/12) i Kodeks ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti (NN, br. 54/22). U tom kontekstu imenovana je i povjerenica za etiku u Ministarstvu čija je glavna zadaća pratiti primjenu Etičkog kodeksa u državnom tijelu i promicati etičko ponašanje u međusobnim odnosima državnih službenika te odnosima službenika prema građanima. Osobnost i dostojanstvo službenika i namještenika štiti se od uznemiravanja ili spolnog uznemiravanja poslodavca, nadređenih, suradnika i osoba s kojima službenici i namještenici redovito dolaze u doticaj u obavljanju svojih poslova.

U slučaju uznemiravanja ili diskriminacije, državni službenici i namještenici mogu se obratiti osobi koju je ovlastio poslodavac za primanje i rješavanje pritužbi vezanih uza zaštitu dostojanstva (povjerljivom savjetniku). U protekle tri godine nije zaprimljena nijedna pritužba.

Od 2018. godine na snazi je Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja (NN, br. 70/18) koji je donijela Vlada Republike Hrvatske. Protokol je razvijen kako bi osigurao suosjećajnu, rodno i kulturalno osjetljivu pomoć i potporu svih nadležnih institucija žrtvama seksualnog nasilja. S obzirom na to da je seksualno nasilje jedan od dominantnih oblika rodno uvjetovanog nasilja, za koje u većini slučajeva vrijedi da je počinitelj muškarac, a žrtva žena, ovim protokolom želi se osigurati standardizirana i jedinstvena praksa svih nadležnih tijela i institucija u Republici Hrvatskoj te pružiti kvalitetnu i učinkovitu potporu žrtvama.

3.3. Analiza stanja u području nadležnosti Ministarstva kulture i medija te provedbe Zakona o ravnopravnosti spolova

Ministarstvo kulture i medija obavlja upravne i druge poslove koji su utvrđeni člankom 12. Zakona o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave (NN, br. 85/20 i 21/23) koji se odnose na:

- razvitak i unapređenje kulture, kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kulturnog života i kulturnih djelatnosti; osnivanja ustanova i drugih pravnih osoba u kulturi; promicanje kulturnih veza s drugim zemljama i međunarodnim institucijama; poticanje razvoja kulturnih i kreativnih industrija; normativni i upravni poslovi u području medija; stručne i upravne poslove za Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO; poticanje programa kulturnih potreba pripadnika hrvatskoga naroda u drugim zemljama; osiguravanje financijskih, materijalnih i drugih uvjeta za obavljanje i razvitak djelatnosti kulture, a osobito muzejske, galerijske, knjižničarske, arhivske, kazališne, glazbene i glazbeno-scenske, nakladničke, likovne i audiovizualne.
- istraživanje, proučavanje, praćenje, evidentiranje, dokumentiranje i promicanje kulturne baštine; središnju informacijsko-dokumentacijsku službu; utvrđivanje svojstva zaštićenih kulturnih dobara; propisivanje mjerila za utvrđivanje programa javnih potreba u kulturi Republike Hrvatske; skrb, usklađivanje i vođenje nadzora nad financiranjem programa zaštite kulturne baštine; osnivanje i nadzor nad ustanovama za obavljanje poslova djelatnosti zaštite kulturne baštine; ocjenjivanje uvjeta za rad pravnih i fizičkih osoba na restauratorskim, konzervatorskim i drugim poslovima zaštite kulturne baštine; osiguranje uvjeta za obrazovanje i usavršavanje stručnih radnika u poslovima zaštite kulturne baštine; provedbu nadzora prometa, uvoza i izvoza zaštićenih kulturnih dobara; utvrđivanje uvjeta za korištenje i namjenu kulturnih dobara te upravljanje kulturnim dobrima sukladno propisima; utvrđivanje posebnih uvjeta građenja za zaštitu dijelova kulturne baštine; obavljanje inspekcijskih poslova zaštite kulturne baštine.
- praćenje i usklađivanje politika u području zaštite autorskog i srodnih prava te provedbu mjera za unaprjeđenje utvrđenog stanja u ovom području, kao i poslove vezane uz financiranje kulture i medija iz fondova Europske unije.

Ministarstvo obavlja poslove koji se odnose na sudjelovanje Republike Hrvatske u radu tijela Europske unije u područjima iz njegove nadležnosti.

Ministarstvo obavlja i druge poslove koji su mu stavljeni u djelokrug posebnim zakonom.

Vezano za akte strateškog planiranja na nacionalnoj razini, koji se bave suzbijanjem diskriminacije i omogućivanjem pristupa, dio ih obuhvaća i područje kulture, kao što su Nacionalni plan za zaštitu i promicanje ljudskih prava i suzbijanje diskriminacije, Nacionalni plan za ravnopravnost spolova, Nacionalni plan za uključivanje Roma i Nacionalni plan za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom.

Vezano za provedbu Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova, Agencija za elektroničke medije surađuje s Uredom za ravnopravnost spolova u mjeri „1.2. Sustavno suzbijati pojavnosti seksizma i stereotipa u medijima“ kroz koju će se izraditi i primjenjivati „Smjernice za rodno osjetljivo izvještavanje medija“.

Ministarstvo kulture i medija je primarno uključeno u provedbu Nacionalnog plana borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti, kroz koji će se financirati razvoj inkluzivnih usluga ustanova u kulturi te potpora socijalnom uključivanju ranjivih skupina kroz aktivno sudjelovanje u kulturnim i umjetničkim aktivnostima.

Ministarstvo kulture i medija raspisuje redovite javne pozive za osiguranje pristupa i dostupnosti kulturnih sadržaja za osobe s invaliditetom i djecu i mlade s teškoćama u razvoju. Kao zajednička inicijativa Ministarstva kulture i medija i Ministarstva znanosti i obrazovanja program Ruksak (pun) kulture primarno je razvijen za vrtićku i školsku populaciju u područjima u kojima su kulturni i umjetnički programi manje dostupni te je osmišljen kao nacionalni dopunski program potpore osnovnoškolskom i srednjoškolskom kurikulumu. Program omogućuje djeci i mladima pristup i približavanje umjetnosti i kulture, razvija njihovu estetsku kulturu i općenito čini djecu i mlade senzibiliziranima za područje umjetnosti i kulture. Ministarstvo kulture i medija također redovito provodi javni poziv za predlaganje programa koji potiču razvoj publike u kulturi kroz koji se financira jačanje kapaciteta organizacija za razvoj i provođenje aktivnosti usmjerenih na razvoj publike i razvoj programa aktivnog uključivanja publike u umjetnička i kulturna događanja.

U financijskom razdoblju 2021. – 2027. putem Programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027.“ (PULJP) financijski će se poduprijeti aktivnosti s ciljem osiguranja jednakosti pristupa i sudjelovanja u kulturi svih građana Republike Hrvatske, osobito pripadnika ranjivih skupina. U okviru PULJP-a, prioriteta 3. Socijalno uključivanje, Specifičnog cilj: ESO4.8. Poticanje aktivnog uključivanja radi promicanja jednakih mogućnosti, nediskriminacije i aktivnog sudjelovanja te poboljšanje zapošljivosti, posebno za skupine u nepovoljnom položaju, Ministarstvo kulture i medija u funkciji Posredničkog tijela razine 1 provest će pozive na dostavu projektnih prijedloga. Pozivi će biti usmjereni na povećanje socijalne uključenosti pripadnika ranjivih skupina sudjelovanjem u kulturnim i umjetničkim aktivnostima, unaprjeđenje postojećih i razvoj novih inkluzivnih usluga ustanova u kulturi kojima se osigurava dostupnost sadržaja pripadnicima ranjivih skupina s naglaskom na razvoj čitalačke pismenosti te promicanje i unaprjeđenje medijske pismenosti pripadnika ranjivih skupina.

3.4. Analiza stanja u području nadležnosti Ministarstva kulture i medija te provedbe Zakona o ravnopravnosti spolova- područje medija (članak 16.)

Mediji će kroz programske sadržaje, programske osnove, programska usmjerenja i samoregulacijske akte promicati razvoj svijesti o ravnopravnosti žena i muškaraca te je zabranjeno javno prikazivanje i predstavljanje žena i muškaraca na uvredljiv, omalovažavajući ili ponižavajući način, s obzirom na spol i spolnu orijentaciju.

Mediji imaju ključnu ulogu u demokratskim društvima jer pružaju informacije koje su javno dobro. Sloboda medija temelj je za funkcioniranje demokratskog društva i zato su od presudne važnosti slobodni, neovisni i pluralistički mediji utemeljeni na osiguravanju slobode informiranja i izražavanja. Jednako tako treba naglasiti i važnost jačanja zaštite i sigurnosti novinara i drugih medijskih djelatnika, zaštite uredničke i novinarske neovisnosti i profesionalizma u izvještavanju te borbe protiv širenja dezinformacija.

Bitna uloga medija u demokratskom društvu zasniva se na tome što djeluju kao mehanizmi javne kontrole, a pritom pomažu u informiranju i osnaživanju položaja građana širenjem njihova razumijevanja političke i društvene situacije te poticanjem njihova svjesnog sudjelovanja u demokratskom životu. S ciljem unaprjeđenja statusa novinarske profesije, medijskog sustava i poticanja pluralizma te time i jačanja povjerenja i uloge medija u društvu stoga je potrebno poticati kvalitetno, neovisno i profesionalno novinarstvo i inovativnost dostupnosti te raznovrsnost sadržaja od javnog interesa, posebice u lokalnim i regionalnim medijima, kao i samoregulaciju i koregulaciju u medijskom sektoru. Radi osiguravanja ujednačene zastupljenosti važno je praćenje zastupljenosti medijskih sadržaja manjinskih skupina, sadržaja koji se bave marginaliziranim i ranjivim skupinama te sadržaja koji promiču razvoj svijesti o ravnopravnosti žena i muškaraca i suzbijanje svih oblika diskriminacije.

Kako bi se jačalo profesionalno novinarstvo od 2020. godine putem Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću osiguravaju se sredstva za poticanje novinarske izvrsnosti za novinarske radove i istraživanja na teme koje su od javnog interesa iz područja kulture, zdravstva, lokalnih tema, ekumenizma i religije, ljudskih prava, položaja žena u društvu, tema od interesa za manjine u društvu, djece i mladih, obrazovanja, sporta, gospodarstva, međunarodnih odnosa i Europske unije.

Medijska pismenost jedna je od ključnih kompetencija za život i rad u digitalno medijatiziranom svijetu. Djeca i mladi odrastaju okruženi brojnim medijima koji snažno utječu na društvena ponašanja, formiranje i prenošenje vrijednosti, oblikovanje životnih stilova, stavova i identiteta.

Potrebno je stoga kontinuirano, u vidu cjeloživotnog učenja, promicati medijsku pismenost kao sposobnost pristupa, analize, vrednovanja i kritičkog promišljanja različitih aspekata medija te stvaranja medijskih sadržaja i poruka, kao i njihovo odgovorno i etičko dijeljenje posebno s obzirom na spol i spolnu orijentaciju.

3.5. Analiza položaja muškaraca i žena u području kulture

Od ukupno 48 ustanova kulture koje se financiraju iz državnog proračuna u nadležnosti Ministarstva kulture i medija imenovano je 23 ravnatelja i 25 ravnateljica. odnosno udio ravnatelja je 48%, a ravnateljica 52%.

U 38 ustanova kulture koje se financiraju iz državnog proračuna u nadležnosti Ministarstva kulture i medija formirana su upravna vijeća/odbori te je imenovano ukupno 127 članova, od toga 69 muškaraca i 58 žena.

Sukladno članku 29. Zakona o kazalištima (NN, br. 23/23) nacionalna kazališta su: Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Hrvatsko narodno kazalište Split, Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca Rijeka te Hrvatsko narodno kazalište u Varaždinu. Za čelnike nacionalnih kazališta imenovana su 3 intendanta i 2 intendantice. Sukladno Očevidniku kazališta kojeg vodi ovo Ministarstvo od trenutno aktivnih kazališta za njih 97 su žene osnivačice ili suosnivačice.

U razdoblju od 2021.-2023., Hrvatski audiovizualni centar kao javna ustanova kojoj je osnivač Republika Hrvatska sustavno potiče audiovizualno stvaralaštvo te je u razdoblju od 2021.-2023. godine sufinancirao ukupno 23 dugometražna igrana filma, od kojih 6 režiraju žene kako slijedi:

- 11 dugometražnih igranih filmova od kojih 2 režiraju redateljice
- 8 debitantskih igranih filmova od kojih 3 režiraju redateljice
- 4 dugometražna igrana filma u postprodukcijskoj fazi od kojih 1 režira redateljica.

4. Zaključak

Ovim Planom se razrađuju opće odredbe Zakona o ravnopravnosti spolova u cilju zaštite i promicanja ravnopravnosti spolova, te se uređuje način zaštite od diskriminacije na temelju spola i stvaranje jednakih mogućnosti za žene i muškarce unutar Ministarstva kulture i medija.

Donošenjem ovog Plana Ministarstvo namjerava nastaviti jačati svoje djelovanje u području ravnopravnosti spolova. Posebne privremene mjere s ciljem promjena koje vode većoj ravnopravnosti spolova nije potrebno posebno uvoditi te će se ciljevi ovog Plana ostvariti planiranim mjerama i aktivnostima koje navodimo u sljedećem poglavlju.

5. Plan provedbe aktivnosti vezane uz Nacionalni plan za ravnopravnost spolova za razdoblje do 2027. godine

Vlada Republike Hrvatske donijela je 9. ožujka 2023. godine Nacionalni plan za ravnopravnost spolova, za razdoblje do 2027. godine i pripadajući Akcijski plan, za razdoblje do 2024. godine. Načelo ravnopravnosti spolova implementiralo se u Nacionalnom planu razvoja kulture i medija za razdoblje od 2023. do 2027. godine kroz mjeru „1.4. Osiguravanje pristupa i sudjelovanja u kulturi“ u posebnom cilju „1. Razvoj kulturnog stvaralaštva, produkcije i distribucije“. Navedena mjera obuhvaća suzbijanje svih oblika diskriminacije u osiguravanju pristupa i sudjelovanja u kulturi i medijima, a kroz pokazatelje rezultata prati se udio financiranih projekata javnih potreba u kulturi koji su namijenjeni promicanju ravnopravnosti spolova i suzbijanju diskriminacije na temelju spola.

6. Ciljevi, mjere i aktivnosti

Ministarstvo na temelju iznesenih podataka o udjelu žena i muškaraca u odnosu na ukupan broj zaposlenika te u odnosu na upravljačke i neupravljačke pozicije donosi određene mjere i aktivnosti kojima je osnovni cilj ponuditi alate i okvir za daljnje unapređenje ravnopravnosti spolova u Ministarstvu, kao i pridonijeti jačanju svijesti i znanja o važnosti nediskriminacijskoga radnog okružja. Mjere i aktivnosti ponajprije su usklađene s nacionalnim zakonskim odrednicama i europskim strateškim dokumentima. Ministarstvo je uskladilo mjere i aktivnosti s pravnim okvirima i uvjetima pod kojima je moguće prijavljivati projekte u programe Europske unije.

Glavni ciljevi za ostvarenje ravnopravnosti spolova u razdoblju od 2024. do 2027. godine su:

1. Implementacija nacionalnih politika za ravnopravnost spolova
2. Promicati ravnopravnost spolova prilikom zapošljavanja, napredovanja, dodatnog obrazovanja i stručnog usavršavanja
3. Jačati svijest o važnosti nediskriminacijske politike u odnosu na sudjelovanje žena i muškaraca u poslovnim procesima
4. Osigurati edukaciju zaposlenika o ravnopravnosti spolova sukladno članku 3. Zakona o ravnopravnosti spolova (NN, br. 82/06, 69/17).

U sklopu glavnih ciljeva Ministarstvo donosi i niz mjera i aktivnosti kojima će se kontinuirano djelovati na daljnjem promicanju ravnopravnosti spolova.

7. Način provedbe

Ovim Planom planirana je provedba sljedećih ciljeva i aktivnosti:

1. Implementacija nacionalnih politika za ravnopravnost spolova

Načelo ravnopravnosti spolova jedno je od temeljnih ljudskih vrednota i ustavnog poretka, stoga je važno kontinuirano djelovanje na implementaciji nacionalnih politika za ravnopravnost spolova.

1.1. Osnivanje Radne skupine za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova

Način provedbe: Čelnik/ca Ministarstva osnovat će Radnu skupinu za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova (u daljnjem tekstu: Radna skupina). Radna skupina osniva se s ciljem provedbe i praćenja aktivnosti predviđenih ovim Planom te predlaganja daljnjih mjera upravljačkoj strukturi u cilju jačanja svijesti o jednakosti žena i muškaraca i radi eliminiranja spolne nejednakosti na radnome mjestu. Njeni članovi i članice su osobe koje rade na poslovima provedbe aktivnosti iz ovog Plana, na praćenju statističkih podataka o zaposlenicima, te koordinator/ica za ravnopravnost spolova.

Prema potrebi, koordinator/ica za ravnopravnost spolova može sazvati sastanak Radne skupine radi dogovora oko otklanjanja problema i poteškoća uočenih u provedbi Plana djelovanja.

Jednom godišnje će nositelji aktivnosti izvještavati o provedbi predloženih mjera iz ovog Plana djelovanja, a koordinator/ica za ravnopravnost spolova će objediniti doprinose i izraditi izvješće o provedbi Plana djelovanja.

Rok provedbe: 4. kvartal 2024. godine.

Nositelj: Koordinator za ravnopravnost spolova, nadležni predstavnici ustrojstvenih jedinica.

1.2. Praćenje i evaluacija mjera iz Nacionalnog plana za ravnopravnost spolova i pripadajućeg Akcijskog plana u nadležnosti Ministarstva

Način provedbe: Redovito će se pratiti provedba mjera iz nadležnosti Ministarstva propisanih Nacionalnim planom za ravnopravnost spolova i pripadajućeg Akcijskog plana:

Rok provedbe: Kontinuirano.

Nositelj: Koordinator za ravnopravnost poslova, Radna skupina, nadležni predstavnici ustrojstvenih jedinica.

1.3. Izrada novog Plana za novo provedbeno razdoblje

Način provedbe: Radna skupina u suradnji s koordinatorom za ravnopravnost spolova provest će analizu provedbenog razdoblja Plana te u skladu s dobivenim rezultatima predložiti ciljeve i mjere novog Plana.

Rok provedbe: 4. kvartal 2027. godine.

Nositelj: Koordinator za ravnopravnost poslova, Radna skupina, Glavno tajništvo.

2. Promicati ravnopravnost spolova prilikom zapošljavanja, napredovanja, dodatnog obrazovanja i stručnog usavršavanja

Prilikom zapošljavanja, napredovanja te pristupu obrazovanju i stručnom usavršavanju, tijela državne uprave dužna su slijediti zakonske propise prema kojima je zabranjeno diskriminirati na temelju spola ili spolne orijentacije. Sukladno članku 13. Zakona o državnim službenicima (NN, br. 155/23) državni službenici imaju jednake mogućnosti za napredovanje i stručno usavršavanje organiziranom izobrazbom i drugim načinima usavršavanja, a Ministarstvo će planirati odgovarajuće mjere za osiguranje uravnotežene rodne zastupljenosti državnih službenika pri zapošljavanju i napredovanju.

2.1. Daljnje osiguravanje jednakosti prilika u procesima zapošljavanja i napredovanja

Način provedbe: Na mrežnim stranicama Ministarstva i relevantnim glasilima kontinuirano će se objavljivati natječaji/oglasi za radna mjesta na način propisan Zakonom o ravnopravnosti spolova i Zakonom o državnim službenicima. Također će se osigurati ravnomjerna spolna zastupljenost prilikom napredovanja zaposlenika Ministarstva. Ustrojstvena jedinica nadležna za upravljanje i razvoj ljudskih potencijala izrađivat će izvješća o popunjenosti radnih mjesta na temelju rodne zastupljenosti i predložiti odgovarajuće mjere za osiguranje rodne zastupljenosti u Ministarstvu, a osobito na rukovodećim radnim mjestima.

Rok provedbe: Kontinuirano.

Nositelj: Služba za razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima i nadležni predstavnici ustrojstvenih jedinica.

2.2. Razvijanje svijesti o važnosti jednakih mogućnosti te kontinuirano naglašavanje značaja promicanja i unaprjeđivanja ravnopravnosti spolova

Način provedbe: Ministarstvo će kontinuirano poticati sve zaposlenike na dodatno obrazovanje i stručno usavršavanje vodeći računa o ravnopravnosti spolova.

Rok provedbe: Kontinuirano.

Nositelj: Glavno tajništvo i nadležni predstavnici ustrojstvenih jedinica.

3. Jačati svijest o važnosti nediskriminacijske politike u odnosu na sudjelovanje žena i muškaraca u poslovnim procesima

Važnost provedbe nediskriminacijske politike u odnosu na sudjelovanje žena i muškaraca u poslovnim procesima pitanje je ne samo prihvaćanja temeljnih prava, već i načela dobrog upravljanja. Svijest o važnosti upotrebe rodno osjetljivog jezika omogućit će daljnje osnaživanje spolne ravnopravnosti.

3.1. Poticati i promovirati jednakost i nediskriminacijske politike uz upotrebu rodno osjetljivog jezika

Način provedbe: Informiranje zaposlenika o važnosti korištenja rodno osjetljivog jezika prilikom izrade akata Ministarstva kao i u službenoj komunikaciji s dionicima u nadležnosti Ministarstva.

Rok provedbe: Kontinuirano.

Nositelj: Koordinator za ravnopravnost poslova, Radna skupina, nadležni predstavnici ustrojstvenih jedinica.

3.2. Podizanje znanja i svijesti zaposlenika Ministarstva o važnosti ravnopravne zastupljenosti spolova u radnim skupinama/vijećima/povjerenstvima

Način provedbe: Prilikom imenovanja predstavnika u radne skupine, vijeća i povjerenstva u nadležnosti Ministarstva vodit će se računa o proporcionalnoj zastupljenosti oba spola. Radna skupina prikupljat će periodično podatke i prema potrebi izraditi preporuke na temelju analize podataka.

Rok provedbe: Kontinuirano.

Nositelj: Koordinator za ravnopravnost poslova, Radna skupina, Glavno tajništvo.

4. Osigurati edukaciju zaposlenika o ravnopravnosti spolova sukladno članku 3. Zakona o ravnopravnosti spolova (NN, br. 82/06, 69/17)

Ministarstvo će poticati informiranost svojih zaposlenika o ravnopravnosti spolova kao važnog čimbenika međusobnog razumijevanja te će pridonijeti jačanju svijesti i stajališta o važnosti ove tematike.

4.1. Osigurati informiranost zaposlenika o ravnopravnosti spolova

Način provedbe: Zaposlenike Ministarstva redovito će se informirati o edukacijama u organizaciji Državne škole za javnu upravu na temu ravnopravnosti spolova s ciljem njihova osposobljavanja i provedbe politike ravnopravnosti spolova, te će se putem mrežne stranice Ministarstva i e-mail komunikacije dodatno poticati zaposlene na pohađanje navedenih edukacija.

Rok provedbe: Kontinuirano.

Nositelj: Koordinator za ravnopravnost spolova, Radna skupina.

4.2. Informiranje zaposlenika o načinima sprječavanja spolne diskriminacije na radnome mjestu

Način provedbe: Zaposlenicima Ministarstva kontinuirano će se osigurati jasne informacije o kontaktima relevantnih institucija koje se bave prevencijom spolne diskriminacije.

Rok provedbe: Kontinuirano.

Nositelj: Koordinator za ravnopravnost spolova, Radna skupina.

8. Način praćenja provedbe

Sukladno Zakonu o ravnopravnosti spolova, Ministarstvo je imenovalo koordinatora za ravnopravnost spolova u čijoj je nadležnosti i djelokrugu rada koordinirati provedbu Zakona o ravnopravnosti spolova i nacionalne politike za ravnopravnost spolova, kao i suradnja s Uredom za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske. Koordinator/ica također priprema izvješće o provedbi nacionalne politike za ravnopravnost spolova koje tijela državne uprave dostavljaju Uredu za ravnopravnost spolova svake dvije godine.

Nadalje, čelnik Ministarstva osnovat će Radnu skupinu za ravnopravnost spolova te će definirati njezinu ulogu i zadaće. Primarni cilj Radne skupine čije je osnivanje predviđeno ovim Planom je praćenje provedbe aktivnosti na razini Ministarstva te predlaganje daljnjih mjera upravljačkoj strukturi s ciljem jačanja svijesti o jednakosti žena i muškaraca te eliminiranja spolne nejednakosti na radnome mjestu. Rad koordinatora/ice u Ministarstvu bit će komplementaran s radom Radne skupine.

9. Prava, obveze i način rada koordinatora/ice

Sukladno čl. 27. Zakona o ravnopravnosti spolova (NN, br. 82/08 i 69/17), čelnik tijela državne uprave imenuje dužnosnika/cu ili rukovodećeg službenika/cu koji obavlja i poslove koordinatora/ice za ravnopravnost spolova u Ministarstvu te ima sljedeća prava i obveze:

- priprema, izrađuje i koordinira izradu plana djelovanja i prati njegovu provedbu
- u skladu s nadležnostima i djelokrugom rada Ministarstva koordinira provedbu Zakona o ravnopravnosti spolova
- potiče na usavršavanje i izobrazbu zaposlenika/ca iz područja ravnopravnosti spolova
- prati usklađenost unutarnjih akata s provedbom Zakona o ravnopravnosti spolova i ciljevima nacionalne politike za ravnopravnost spolova
- upozorava na kršenje Zakona o ravnopravnosti spolova
- informira zaposlenike/ce o relevantnim propisima iz područja ravnopravnosti spolova
- surađuje s Uredom za ravnopravnost spolova i pravobraniteljicom za ravnopravnost spolova, kao i drugim koordinatorima/icama u tijelima državne uprave. Koordinator/ica u izvršavanju svojih prava i obveza primjenjuje sljedeći način rada:
- pri izradi Plana djelovanja prikuplja, putem Radne skupine, od svih relevantnih uprava podatke ključne za izradu poglavlja I. Plana djelovanja
- definira, zajedno s Radnom skupinom, razloge za uvođenje posebnih mjera i postavlja ciljeve Plana djelovanja
- predlaže, zajedno s Radnom skupinom, osobe nadležne za provedbu i osobe za nadziranje provedbe plana djelovanja

Koordinator/ica u izvršavanju svojih prava i obveza primjenjuje sljedeći način rada:

- pri izradi Plana djelovanja prikuplja, putem Radne skupine, od svih relevantnih ustrojstvenih jedinica podatke ključne za izradu poglavlja I. Plana djelovanja
- definira, zajedno s Radnom skupinom, razloge za uvođenje posebnih mjera i postavlja ciljeve Plana djelovanja
- predlaže, zajedno s Radnom skupinom, osobe nadležne za provedbu i osobe za nadziranje provedbe plana djelovanja
- predlaže čelniku/ici tijela izmjene ili dopune postojećih propisa i provedbenih akata sukladno Zakonu o ravnopravnosti spolova i provedbi mjera iz Nacionalne politike te sudjeluje u izradi novih prijedloga

- saziva sastanke Radne skupine
- prikuplja od pojedinih uprava i drugih ustrojstvenih jedinica ministarstva, ovisno o njihovoj nadležnosti, podatke i očitovanja o provedbi dokumenata iz područja ravnopravnosti spolova radi izrade objedinjenog izvješća
- prema pojedinačnoj pritužbi, upozorava na moguća kršenja Zakona o ravnopravnosti spolova u skladu sa svojom nadležnosti.

10. Prijelazne i završne odredbe

Ovaj Plan je prethodno odobren od strane Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske i donosi se za razdoblje od 2024.-2027. godine

Plan djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova bit će objavljen na mrežnoj stranici Ministarstva kulture i medija www.min-kulture.gov.hr.

KLASA: 022-04/24-01/0005
URBROJ: 532-02-01/1-24-06
Zagreb, 26. ožujka 2024.

